

SEDIMENTY Z VODNÍCH NÁDRŽÍ A VODNÍCH TOKŮ

Při údržbě nebo revitalizaci rybníků, nádrží a vodních toků je velkým problémem vytěžený sediment. Z hlediska nakládání s tímto materiálem byla až do roku 2009 situace velmi nejasná. Nyní tuto problematiku pomáhá řešit vyhláška č. 257/09 Sb. o používání sedimentů na zemědělské půdě, která vymezuje podmínky, za kterých je možno tento materiál použít na zemědělské půdě.

Při plánování údržby vodních nádrží a vodních toků je vhodné včas zjistit kvalitu sedimentu a podle stupně jeho kontaminace zahrnout do projektu způsob jeho odstranění. Vytěžený sediment může být v tom nejpríznivějším případě aplikován na zemědělskou půdu jako specifické hnojivo, v horším případě se může stát odpadem využitelným k rekultivaci pozemků, a v nejhorším případě odpadem, který se musí uložit na skládku. Náklady na odstranění se potom mohou velice lišit a tím mohou zásadně ovlivnit ekonomiku projektu.

Z výše uvedeného vyplývá, že ani přístup k analýzám sedimentů není jednoznačný. Základem je rozbor podle přílohy č. 1 vyhl. č. 257/09 Sb., která určuje limitní hodnoty rizikových prvků a rizikových látek v sedimentu. Pokud materiál tato kritéria splní, může být použit na zemědělskou půdu. Při výběru vhodného pozemku je nutné vzít v úvahu obsahy rizikových prvků a látek v půdě, které se musí zjistit chemickou analýzou. Tyto obsahy musí splňovat limitní hodnoty přílohy č. 3 vyhl. č. 257/09 Sb. Obsahy v půdě ale nemusí být zjišťovány v případě, že obsahy rizikových látek v sedimentu splní požadavky přílohy č. 3.

Pokud sediment nevyhoví a není možné ho aplikovat na zemědělskou půdu, je potřebné zjistit, jakým jiným způsobem je možno s materiálem naložit. Je tedy nutné provést analýzu podle přílohy č. 9 zákona č. 185/01 Sb. o odpadech. Na základě této analýzy se rozhodne, zda s materiálem je nezbytné zacházet jako s odpadem. Pokud ano, je vhodné provést analýzu materiálu podle vyhl. č. 294/05 Sb. o podmínkách ukládání odpadů na skládky a o jejich využívání na povrchu terénu. Podle tabulky č. 10.1 se určí, zda je sediment vhodný k rekultivaci pozemků. Pokud selže i tato možnost, nezbyvá než provést analýzu podle tab. č. 2.1 vyhl. č. 294/05 Sb. a sediment zařadit jako odpad do třídy vyluhovatelnosti před jeho odstraněním na skládce.

Protože každá z výše uváděných tabulek má jiný rozsah ukazatelů, stává se často, že stejný materiál se analyzuje opakovaně, nebo se doplňují chybějící parametry. Proto navrhuje svým zákazníkům „komplexní“ analýzu, která pokrývá všechny parametry všech tabulek. Na základě této analýzy je možno provést komplexní hodnocení sedimentu a přesné určení způsobu jeho odstranění. Tím se ušetří čas a prostředky na opakované analýzy. Pouze v případě, že materiál je určen ke skládkování, musí se provést zvlášť analýzy vodného výluhu (tab. 2.1).

Odběry vzorků rybníčních sedimentů bývají často obtížně technicky řešitelné. Pro odběry vzorků jsme vybaveni speciálními odběráky sedimentů (pístový nebo drapákový), kdy je možno provést vzorkování z pramice pod hladinou, nebo v zimním období otvorem v ledu. V případě písčitých sedimentů používáme naběrák na tyči.